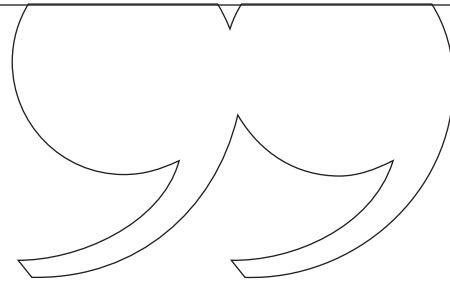


Ik kijk naar elke vrouw
of het de mijne is

vluchteling Daniel wacht aan de grens



Conflict reportage • Nu het Ethiopische leger een eindoffensief heeft aangekondigd in de opstandige provincie Tigray, stokt de vluchtelingenstroom richting Soedan. De grens zit dicht.

Vluchtelingen wachten in Soedan op familieleden, maar Ethiopië sluit de grens

Saskia Houttuin
Hamdayet, Soedan

Voor de meesten van de vluchtelingen uit Tigray is het oversteken van de Tekeze-rivier de laatste horde naar veilig terrein. De rivier, ingebed in een diepe kloof, vormt een natuurlijke grens tussen het noordwesten van Ethiopië, waar een hevige oorlog woedt, en het oosten van Soedan.

Tot voor kort maakten dagelijks honderden, soms duizenden Ethiopiërs er de overtocht naar het Soedanees woestijndorp Hamdayet, op de vlucht voor het gewapende conflict dat drie weken geleden uitbrak tussen lokale troepen in de provincie Tigray en het leger van de federale overheid in Addis Abeba. Nu zijn de roestige bootjes leeg. Sinds *Trouw* de grensplaats drie dagen geleden bezocht, zouden vluchtroutes naar Soedan zijn afgesloten, meldt persbureau AFP op basis van gesprekken met vluchtelingen.

Verslaggevers van de BBC zeggen soldaten van het Ethiopische federale leger aan de grens te hebben gezien. Meerdere vluchtelingen en een hooggeplaatste hulpverlener bevestigden eerder tegenover *Trouw* dat mensen moeilijkheden hebben om Ethiopië te verlaten. Aankomstcijfers van de VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR lijken dat beeld te bevestigen: data tonen een dalende lijn.

“De federale overheid probeert Tigreërs tegen te houden”, zegt Daniel (35), een handelaar die vanaf het kiezelstrand aan de rivier nu vijf dagen op zijn vrouw en twee kinderen wacht. Zijn gezin woont in de stad Humera, minder dan tien kilometer verderop. Contact krijgen lukt niet: het internet- en telefoonnetwerk is in het noorden van Ethiopië geblokkeerd. “Ik kijk naar elke vrouw of het de mijne is.”

Eten en polsbandjes

Het plaatsje Hamdayet is in een paar weken tijd uitgegroeid tot een tussenstop vol bedrijvigheid. In witte VN-tenten krijgen vluchtelingen water, een warme bonenschotel en een polsbandje; hun toegangsbewijs voor de vluchtelingenkampen verderop in Soedan.

Op het terrein is ook een kleine kliniek ingericht, waar drie gewonde jongemannen worden verzorgd. Met een bijl is op het hoofd en de rechterhand van Abrahali (21) ingehakt. Volgens hem het werk van lokale troepen uit de provincie Amhara, die het federale leger bijstaan in de strijd om de macht in Tigray. Met zijn gezonde hand buigt hij zijn vingers één voor één, in de hoop dat het gevoel in zijn andere hand ooit nog terugkomt.

Hoeveel mensen door het conflict



Per boot steken Ethiopische vluchtelingen de grensrivier met Soedan over. Het worden er steeds minder. FOTO'S JOOST BASTMEIJER

Contact krijgen lukt niet: het internet- en telefoonnetwerk is geblokkeerd

zijn omgekomen is vanwege het gebrek aan betrouwbare informatie uit de regio onduidelijk: het zijn er zeker honderden, mogelijk zelfs duizenden. De Ethiopische premier Abiy Ahmed, die nog geen jaar geleden de Nobelprijs voor de vrede in ontvangst nam, gaf donderdag het federale leger de opdracht tot ‘de laatste fase’ van het offensief. Troepen staan aan de rand van de regionale hoofdstad Mekele, klaar om het opstandige TPLF-bestuur aan te vallen.

Premier Abiy schrijft in een verklaring dat zijn strijdkrachten een strategie hebben uitgestippeld om onschuldige burgers en nationaal erfgoed te sparen.

Ondertussen is het aantal vluchtelingen in Soedan volgens de VN-vluchtelingenorganisatie opgelopen tot 43.000. Dagelijks vertrekken ou-



Een jongen helpt zijn vader, die zich wast in de grensrivier de Tekeze.

de Bedford-bussen vanuit Hamdayet naar de vluchtelingenkampen.

Vlak voor vertrek delen vrijwilligers mondkapjes uit aan de passagiers. Voorlopig is dat het enige dat hulporganisaties kunnen bieden, als het gaat om het beschermen van vluchtelingen tegen het coronavirus. In het kamp draagt vrijwel niemand ze meer.

Alganesh kocht van haar laatste

beetje geld koekjes voor onderweg. “Meer heb ik niet”, zegt ze, terwijl ze probeert haar twee peuters op schoot in bedwang te houden. “En ik weet niet waar mijn man is.”

Veel families zijn in de chaos van het conflict van elkaar gescheiden, constateert Samreen Abuidris van organisatie Save the Children. Tot nu toe hebben zij 139 alleenstaande kinderen geregistreerd. “We probe-

ren in samenwerking met de Soedaneese overheid deze kinderen te herenigen met hun families”, zegt ze vanuit de regionale hoofdstad Gedaref. “We kijken ook naar mogelijkheden om hen tijdelijk onder te brengen bij andere families in de kampen.”

Wachten bij de bussen

Een lange man, een doek om zijn hoofd gewikkeld tegen de felle woestijnzon, speurt al dagen de bussen af naar zijn vrouw en jongste dochter. Zijn andere dochter, een meisje van negen, ontsnapte met hem uit de stad Humera. Hij laat een foto van haar zien op zijn mobiele telefoon, gemaakt op het moment dat de bommen vielen. Het meisje knielt voor een afbeelding van Jezus. “Hier is ze aan het bidden.”

Hij heeft zijn vrouw nog steeds niet gevonden, vertelt hij een paar dagen later aan de telefoon. Nog altijd houdt hij de wacht bij de bussen.

De vluchtelingen zijn in verband met hun veiligheid anoniem opgevoerd. Hun volledige namen zijn bekend bij de hoofdredactie.